

Wilhelm Friedemann BACH

Wilhelm Friedemann BACH
(1710-1784)

22 Kasım 1710, Weimar – 1 Temmuz 1784, Berlin.

Alman besteci ve icracı.

Johann Sebastian Bach ve Maria Barbara Bach'ın ikinci çocuęu ve en büyük oęludur.

Müzik öğrenimini önce babasına, daha sonra kemancı Johann Gottlieb Graun (1698-1771)'a ve Manseburg'a borçludur. Babasının onun eğitimi için yazdığı (küçük org kitabı, klavierübung, Invention, Symphonie, Clavecin Bien

Témpéré'nin ilk prelüdlere, org için 6 sonat) eserlerin niteliği ve teknik özellikleri, Friedemann'ın klavsen ve org ustası olmasında en önemli rolü oynadı. Bach'ın bütün çocukları bu eserlerden eğitimleri için yararlandı.

Friedemann, Thomasschule (St. Thomas Okulunu)'nda, babasının öğrencisi olarak parlak çalışmalarından sonra Leipzig Üniversitesi'nde matematik ve felsefe derslerine devam etti. Müzikolog Karl Geiringer'in yazdığına göre (1899-

) “Bach, çocukları arasında en çok W. Friedemann ile ilgileniyordu. Oğlunun arkadaşlığını seviyordu. Her ikisi de Dresden yoculuklarını bir bayram halinde sokuyorlardı. Operaya gidiyorlar, müzisyenleri ziyaret ediyorlardı. Babasının gösterdiği şefkat ve özen, Friedemann’ın bşlangıcını kolaylaştırdı. Ancak, bunlar daha sonra mutsuzluğunun nedeni oldu. Babsının ona bağladığı büyük umudun bilincindeydi. Bu, onun için itici güç olduğu kadar, onu ezen faktör de oldu.”

1733’de Dresden’de St. Sophie Kilisesi orgcusu, 1746’da Halle, Notre-Dame Kilisesi kantoru ve kentin müzik direktörü olan Friedemann, 1747’de II. Frederic’in sarayına babasıyla birlikte gitti. 1750’de babasının ölümü onun için yıkım oldu. Dengesi o kadar bozuldu ki, ertesi yıl Dorothea-Elisabeth Georgi adlı zengin bir kızla yaptığı mutlu evlilik bile durumunu düzeltmeye yetmedi. Halle’deki görevini bıraktı. Darmstadt’da ve Brunswick’te de çalışamadı. İçine girdiği başıboşlukta kentten kente gitti, konserler verdi. Çağın gazetelerinde onun için övgü dolu yazılar yazılıyordu: “Heyecanları esrikliğe döndürebilen her şey, düşüncelerdeki yenilik, temaların şaşırtıcı serimi, Graun’unkine layık bir armoni içinde uzakta kaybolan dissonanslar, güç, zarafet, bize sevinci ve acıyı

aynı anda taşımak için bu ustanın parmaklarında birleşmişlerdi...”

1774’te Berlin’e yerleşti. İlk resitalleri büyük heyecana yol açtı. Son 10 yıl ise karanlık ve sefalet içinde geçti. 17714’ten başlayarak gariplikleri büyüdü. Kaynaklarını tüketti, hasta, babasının konçertolarından birini eserlerinden birine aktarmış, aksine kendi kompozisyonlarından ikisine Johann Sebastian Bach imzasını atmıştı.

Friedemann’ın, doğaçlama, orgculuk ve bestecilikteki kabul edilen dehasına rağmen yaşamını yoksullukla geçirdi ve öyle öldü.

Aynı zamanda yeğeni olan, besteci Wilhelm Friedrich Ernst Bach ile karıştırılmamalıdır.

Eserleri

Eserlerinin büyük bölümü seslendirilmemiştir.

Ses müziği – Missa Breve reminör, Noel Kantatı, Motet (Heilig Heilig)

Orkestra müziği – senfoniler

Oda müziği – iki flüt için, iki alto için düolar, alto ve basso continuo için sonat.

Piyano müziği – 12 sonat, 11 füg, 42 polonez, 11 fantezi, 12 konçerto.

Kazım Çapacı